

Brygida Bieda

Wychowanie przedszkolne w Finlandii

Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce : kwartalnik dla nauczycieli nr 3,
85-87

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

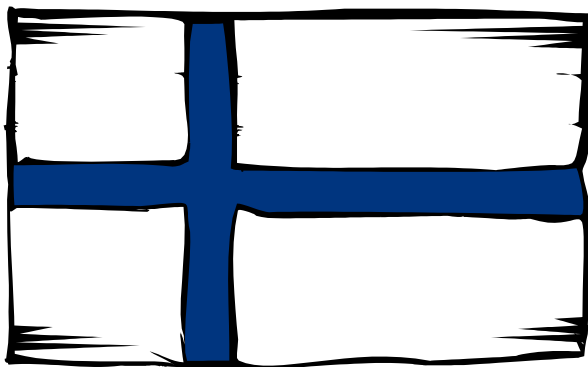
Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Brygida Bieda
Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 43
w Częstochowie

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE W FINLANDII

Finlandia nazywana jest krajem tysiąca jezior, lasów, czystego powietrza, siedzibą Świętego Mikołaja oraz krajem trzech zim. Flaga fińska – niebieski krzyż na białym tle – kolor niebieski symbolizuje liczne jeziora a biały śniegi.

Zamieszkują ją ludzie serdeczni, otwarci na innych. Jest krajem posiadającym najlepsze wyniki w nauczaniu. Nasuwa się pytanie, jak Finom udało się to, że są najlepsi w edukacji młodego pokolenia.

Programy edukacyjne dają możliwość wymiany nauczycieli z różnych krajów, dzielenia się wiedzą, doświadczeniem w zakresie edukacji.

Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 43 w Częstochowie w dniach 26.04 do 03.05.2008 r. uczestniczyło w programie edukacyjnym zorganizowanym przez Unię Europejskich Federalistów (wychowanie przedszkolne w Finlandii, obejmującym placówki oświatowe w miejscowości Tampere).

Tampere jest trzecim, co do wielkości miastem Finlandii, a największym położonym w głębi lądu. Leży ono na północny zachód od stolicy – Helsinek. Stanowi jeden z największych ośrodków przemysłowych kraju, z główną siedzibą firmy Nokia na czele. Do miasta przyjeżdżają studenci z zagranicy, aby pobierać nauki na tamtejszym Uniwersytecie, który powstał w 1925 roku i cieszy się dobrą renomą.

Program wizyty obejmował:

- zagadnienia z zakresu organizacji edukacji w przedszkolach i szkołach,
- tematykę przejścia dziecka z przedszkola do szkoły podstawowej,
- informacje na temat aktualnych tendencji w metodyce pracy z dzieckiem.

W ramach wizyty odwiedziliśmy w Tampere placówki:

- Przedszkole i Szkołę Podstawową w Lamminpaa,
- Przedszkole i Szkołę Podstawową w Vehmainen oraz Olkahinen,
- Uniwersytet w Tampere – w zakresie programu kształcenia nauczycieli i pedagogów.

W Finlandii bardzo niewiele dzieci uczęszcza do przedszkola. Dzieje się tak dlatego, że jest ona krajem większym od Polski, a mieszka w niej 5 mln ludzi. Nie ma zabudowy takiej jak w Polsce. Domy poza aglomeracjami miejskimi rozsiane są w dużej odległości od siebie, nie ma tu wsi takich jak w Polsce. Rodzicom małych dzieci trudno jest dowozić je do przedszkola oddalonego o wiele kilometrów od miejsca ich zamieszkania, zwłaszcza, że drogi są tam zaśnieżone średnio przez 8 miesięcy w roku, a mrozy bardzo silne. Dlatego rodzina dla małego dziecka w Finlandii jest najważniejszym środowiskiem wychowawczym, wspierającym jego rozwój. Fińskie matki w procesie wychowawczym skutecznie zastępują przedszkole, doskonale organizując mu zabawy, czytając bajki, ucząc prawidłowych zachowań społecznych, samooceny. W pełni rozumieją potrzebę wspomaganie rozwoju dziecka, otrzymując wsparcie od państwa w tym zakresie. Dzieci fińskie w wieku 5 lat są szczegółowo diagnozowane i dostrzeżone deficyty są redukowane lub dostarczane są urządzenia wspomagające. Działania te przyczyniają się do tego, że 7-latek idący do szkoły podstawowej jest do niej dobrze przygotowany, na miarę swojego potencjału rozwojowego. Dzieci niepełnosprawne (fizycznie, umysłowo o małym stopniu upośledzenia) uczą się i bawią razem z dziećmi w normie rozwojowej.

Wychowanie przedszkolne w Finlandii obejmuje dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Fińska oświata jest bezpłatna. Nieobowiązkowe jest uczęszczanie dziecka 6-letniego do grupy przygotowującej do nauki w szkole podstawowej. Jednak 98% dzieci w tym wieku uczęszcza do przedszkola. Uczą się one nie tyle nowych informacji, co prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Odwiedzane przedszkola w Tampere to przytulne budynki otoczone placami zabaw, gdzie dzieci przebywają każdego dnia przy sprzyjającej pogodzie. Sale małe, tematyczne, co daje możliwość przedszkolakowi wyboru miejsca do zabawy według własnych zainteresowań. W hollu stanowiącym szatnię leżą porozrzucane buty, nikt nie zwraca na to uwagi, nie jest to dla nich priorytetem. Po przedszkolu chodzą w skarpetkach. Grupa 12–14 osób jest pod opieką jednej nauczycielki i dwóch pomocy nauczyciela. Od najmłodszych lat dzieci fińskie uczone są prawidłowych norm społecznych, zdrowego trybu życia, samooceny. Potrafią po spożytym posiłku odnieść naczynia na wyznaczone miejsce, dokonać segregacji naczyń, odpadów. Odbywa się to metodą prób i błędów, bez krytyki i negacji ze strony nauczyciela. Każde dziecko uczy się w swoim tempie. Nauczyciele są niezależni, mają swobodę doboru form i metod pracy. Rodzice są aktywni, czują

się partnerami nauczyciela w edukacji ich dzieci, współodpowiadają za przedszkole.

Fińscy nauczyciele nie muszą wypełniać stosów zbędnych papierów, dokumentów. Dokumentacja nauczyciela ograniczona jest do niezbędnego minimum, nauczyciel ma być dla dziecka a nie dla biurokracji.

Zawód nauczyciela cieszy się w Finlandii ogromnym prestiżem, ceni się go wyżej, niż lekarzy, prawników. Nie przekłada się to jednak na wysokość wynagrodzenia. Jest ono znacznie niższe aniżeli w sąsiednich krajach nordyckich. Na studia nauczycielskie od lat jest wielu chętnych. Zanim kandydat zostanie poddany procedurom egzaminacyjnym, zdaje „egzamin praktyczny”: losuje kopertę z tematem lekcji, ma godzinę na przygotowanie się i przeprowadzenie 15-minutowych zajęć. Nauczyciela niesprawdzającego się w zawodzie można zwolnić, co nie zdarza się często, gdyż dobór kadry nie jest przypadkowy.

Brygida Bieda

